

1600-talsparken med Karl XI:s Stenar i Östra Sallerup

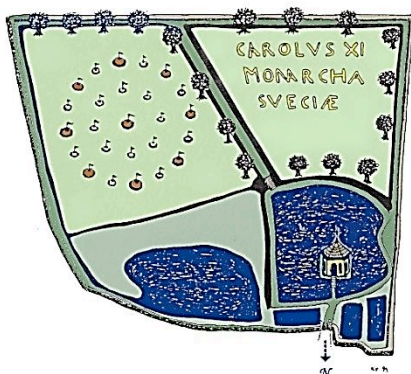


Jöns Henriksson var präst i Sallerup och Långaröd 1648-1689. När han tillträdde sin tjänst var Skåne fortfarande danskt. Han hette då Jens Henrichsen, son till en trädgårdsmästare vid Frederiksborgs slott på Själland och hade troligen en hel del kunskap om trädgårdsodling och parkanläggning.

Prästgårdsparken i Sallerup blev sannolikt fullbordad efter Jöns Henrikssons idéer tidigast omkring 1680, efter det Skånska kriget. Genom att ha övergivits ganska snart efter prästens död är den en av ett fåtal bevarade 1600-talsparker i Europa. Parken, som är ca 260x220 meter stor, består av fyra kvarter, åtskilda av vägar och kanaler. Den är belägen ett par hundra meter sydöst om Östra Sallerups kyrka.

Karl XI:s stenar

I parkens sydvästra kvarter har stenar lagts som 8-9 meter stora bokstäver till den latinska texten:



CAROLVS XI
MONARCHA
SVECIAE

(Karl XI Sveriges konung)

– en mycket ovanlig kungahyllning, förmodligen ett försök att blidka den nya svenska makten.

Kompassen

I det sydöstra kvarteret är 24 stenskodda planteringsbäddar anlagda i två koncentriska cirklar kring en något större i mitten. Stensättningarna är placerade så att de bildar en kompasskiva med en diameter av ca 90 meter! Väderstrecken stämmer nästan.

I de båda norra kvartererna finns dammar som använts till fiskodling, några igenväxta. Vid en arkeologisk undersökning i samband med rensning av den största dammen har man bland annat funnit fiskfjäll av karp.

Föreningen Jöns Henrikssons Minne bildades 1991 med syfte att restaurera prästgårdsparken, att främja minnet av Jöns Henriksson samt att forska och dokumentera om honom och Sallerups skvadron.

Under 1990-talet utfördes dokumentation, uppmätning och restaurering i parken. Dessa arbeten gjordes av föreningens medlemmar och under 1992-1995 även av hitresta volontärer. 2012 avverkades ett stort antal träd. Sedan 2013 har föreningen sökt och fått bidrag från länsstyrelsen, vilket bland annat inneburit att kanaler och dammar rensats, att parken handikappanpassats med nya broar, blivit mera vistelsevänlig med bänkar och bord och att den röjts under växtperioden.

Utställning: I Kulturhuset i Östra Sallerup finns en modell av parken samt information om prästen och Sallerups skvadron. Kulturhuset är öppet lördagar och söndagar mellan kl 12 och 16 från slutet av mars till mitten av december. Här finns också café och hantverksbod.

Guidning av parken: Söndagar under sommarhalvåret med start kl 14. Se vår hemsida för detaljer. Turen utgår från Kulturhuset och varar ungefär en timme. Ingen föransmälan behövs. Pris vuxen 40 kr/person, barn till och med 12 år och medlemmar gratis, studerande 20 kr, familj 100 kr.

Grupper: För specialarrangemang och grupper ring Eva Grip 0733 86 19 66.

Medlemskap: Alla som vill stödja föreningens arbete är välkomna som medlemmar. Kontakta gärna vår kassör Gunilla Almqvist på telefonnummer 0723 03 34 52 eller via e-post: frostagua@hotmail.com Medlemsavgiften är 150 kronor och sätts in på föreningens bankgiro 5383-5096 eller swish 123 418 11 45. Vänligen uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. För den som vill vara mera aktivt delaktig i föreningen finns olika arbetsgrupper att ansluta sig till.

Hundförbud råder i Parken, eftersom den tidvis betas av får.

Mera information på hemsidan www.KarlXIstenar.se